

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o potrzebie uchwalenia kredytu dodatkowego
na pokrycie niedoboru z roku 1882.

Wysoki Sejmie!

Uchwalony na rok 1882 budżet wydatków i dochodów funduszu krajowego: obejmował w dziale wydatków wraz z kredytami dodatkowymi ogólną kwotę 3,031.399 zł., zaś w dziale dochodów kwotę 3,134.030 zł., budżetowa zaś nadwyżka dochodów wynosiła 102.631 zł.

Zamknięcie rachunków za rok 1882 jeszcze nie jest tak skompletowane, aby mogło służyć Wys. Sejmowi za podstawę do udzielenia absolutoryum. Znane jednak już są wyniki najważniejszych działów budżetowych i na podstawie tego można już teraz osądzić wynik ogólny całorocznych obrotów w funduszu krajowym. W niektórych rubrykach mogą jeszcze mieć miejsce pewne mniejszej wagi rektyfikacje i uzupełnienia, takowe jednak znacznego wpływu na ostateczny ogólny rezultat mieć nie mogą. Przedłożone przez Wydział krajowy zestawienie rachunków wykazuje, że wydatki funduszu krajowego, preliminowane na 3,031.399 zł., wynosiły rzeczywiście 3,106.737 zł., przekroczyły więc preliminowaną kwotę o 75.338 zł. Dochody zaś preliminowano na 3,134.030 zł., wynosiły rzeczywiście tylko 3,009.774 zł., były więc mniejsze od preliminowanych o 124.256 zł. W porównaniu więc z preliminarzem okazuje się wynik niekorzystny w kwocie 199.594 zł., a ponieważ budżet uchwalony na rok 1882 wykazywał nadwyżkę dochodów w kwocie 102.631 zł., przeto niedobór rzeczywisty wynosi 96.963 zł. zgodnie z kwotą wynikającą z porównania rzeczywistych wydatków 3,106.737 zł. z rzeczywistymi dochodami w kwocie 3,009.774 zł.

Nie wchodząc na teraz w szczegółowe badanie przyczyn i powodów, dla których wszystkie prawie rubryki wydatków i dochodów wykazują mniej lub więcej znaczne zboczenia od kwot preliminowanych, już dlatego, że nie ma jeszcze potrzebnych do tego szczegółowych rachunków i wykazów, Komisya budżetowa wyrażając życzenie, aby na przyszłość, ile razy Sejm zbierze się na sesję w jesieni, mogły mu być przedkładane zamknięcia rachunkowe za rok ubiegły, ogranicza się na teraz do wyliczenia tych rubryk, które wykazują znaczniejsze zboczenia od preliminowanych kwot.

Rubryka III. wydatków „koszta leczenia“ wykazuje przekroczenie o 119.188 zł. Przekroczenie to spowodowane zmianą w sposobie ksiązkowania zwrotu kosztów leczenia szpitalowi lwowskiemu i zakładowi kulparkowskiemu ma zupełne pokrycie w zaoszczędzeniu dotacyi dla tych zakładów, uwidocznionem w rubr. XI. wydatków, jak również w nadwyżkach dochodów od zakładów dotowanych, uwidocznionych w rubr. IV. dochodów. Rubryka VII. „wydatki na cele oświaty“

wykazuje przekroczenie w kwocie 13.941 zł. Rubr. VIII. „utrzymanie pomników historycznych“ o 18.678 zł. z powodu wynagrodzenia za sporządzenie planów zamku na Wawelu. Rubryka XII. na „szupaśnictwo“ wydano więcej niż preliminowano o 13.115 zł. Rubryka XIV. na „odsetki od pożyczek“ wydano więcej o 24.886 zł., a Rubr. XVI. „rozmaite wydatki“ wykazuje przekroczenie w kwocie 52.885 zł., mające w znacznej części pokrycie w nadwyżce dochodów Rubr. XI. „rozmaite“ o 46.102 zł.

W dziale dochodów nie zrealizowano uchwalonych i preliminowanych na rok 1882 pożyczek na budowę pomieszczeń nauczycielskich w Czernichowie 12.000 zł. i na potrzeby szkół i folwarku w Dublanach 11 600 zł. Największe zboczenie od uchwalonej kwoty wykazuje Rubr. XII. „dochód z dodatku do podatków“. W tej rubryce bowiem preliminowano 2,787.750 zł., rzeczywisty zaś dochód wynosił tylko 2,579.762 zł., t. j. mniej o 207.988 zł. Wysoki Sejm uchwalając na r. 1882 dodatki do podatków stałych z dodatkiem $\frac{1}{3}$ części i z dodatkami nadzwyczajnymi po 27 centów, przyjął wysokość 1 centa tak obliczonego dodatku na 103.250 zł., w rzeczywistości zaś czynił 1 cent dodatku w roku 1882 tylko 95.547 zł. Wydział krajowy tłumaczy znaczne to zboczenie od preliminarowanej kwoty tem, że „przyjęta przez Wys. Sejm za podstawę wymiaru dodatku krajowego wysokość podlegających temu dodatkowi podatków bezpośrednich, okazała się wygórowaną, a z tego powodu i sam wymiar dodatków niedostatecznym w stosunku do potrzeby“.

Jak już wyżej wzmiankowano, Komisya budżetowa nie mając szczegółowych wykazów i formalnego zamknięcia rachunków, nie może żadnych do tego czynić uwag, ale poprzestaje na przytoczeniu uzasadnienia Wydziału krajowego i zwraca się do uwagi zawartej w motywach przedłożenia Wydziału krajowego, z którego zdajemy sprawę.

Wydział krajowy twierdzi, że „zamknięcie rachunków za rok 1882 nie byłoby się skończyło niedoborem, gdyby mu na ten rok oddane zostały do dyspozycji pozostałości z rachunków za lata ubiegłe. Wynosiły one razem 164.020 zł. Z tej pozostałości jednak Wysoki Sejm zeszłoroczną uchwałą finansową przeznaczył 160.000 zł. na pokrycie wydatków budżetu na rok 1883“. Komisya budżetowa pozwala sobie zauważyć, że pozostałość z rachunków za rok 1881 w kwocie 164.020 zł. nie została przeznaczoną w całości na pokrycie wydatków z roku 1883. Z sumy bowiem 160.000 zł. kwota 140.000 zł. przeznaczoną została w budżecie na rok 1883 na dotację kasy. Rozporządzając zaś przy uchwalaniu budżetu na rok 1883 pozostałościami z rachunków za rok 1881, Wysoki Sejm postąpił według powszechnie przyjętych reguł budżetowych, przyjmujących do budżetu na rok następny pozostałości z tego roku, za który zamknięcie rachunków jest już znane.

Wracając do wykazanego za rok 1882 niedoboru, Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym uznaje, że ujemny ten rezultat gospodarstwa budżetowego w r. 1882 wymaga wczesnego obmyślenia potrzebnych środków pokrycia, gdyż jak praktyka budżetowo-administracyjna z okresu 1877—1879 (nie jak Wydział krajowy utrzymuje z okresu 1877—1880, bowiem niedobór z roku 1880 miał specjalną swoją przyczynę i dostateczne pokrycie w zaległościach z pożyczek udzielonych w roku 1880 na zasiewy) wykazała, odraczanie stanowczych zarządzeń w wypadkach spostrzeżonego niedoboru bez realnej podstawy do oczekiwania korzystniejszego zwrotu w sytuacji finansowej, sprowadza później tylko tem większe trudności w uporządkowaniu budżetu.

Komisya budżetowa uważając pokrycie niedoboru kredytem dodatkowym za konieczność finansową, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na pokrycie niedoboru z roku 1882 wstawia się w budżet na rok 1884 jako kredyt dodatkowy kwotę 97.000 zł.

Lwów, dnia 12. Października 1883.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Dr. Goldman.